ורבי סבר לה כר' מאיר וסבר לה כר' יהודה: סבר לה כרבי מאיר דאמר *חוקקין להשלים וסבר לה כר' יהודה דאמר בעינן עירוב על גבי מקום ארבעה וליכא מאי רבי יהודה? דתניא רבי יהודה אומר נעץ קורה ברשות הרבים והניח עירובו עליה: גבוה י' ורחבה ד' עירובו עירוב ואם לאו אין עירובו עירוב אדרבה הוא ועירובו במקום אחד (א): אלא הכי קאמר גבוה עשרה צריך שיהא בראשה ארבעה, אין גבוהה עשרה אין צריך שיהא בראשה ארבעה. כמאן, דלא כרבי יוסי ברבי יהודה *דתניא רבי יוסי ברבי יהודה אומר נעץ קנה ברשות הרבים והניח בראשו טרסקל וזרק ונח על גביו חייב: אפילו תימא רבי יוסי ברבי יהודה התם הדרן מחיצתא הכא לא הדרן מחיצתא. רבי ירמיה אמר שאני כלכלה הואיל ויכול לנטותה ולהביאה לתוך עשרה, יתיב רב פפא וקא אמר להא שמעתא, איתיביה רב בר שבא לרב פפא *כיצד הוא עושה מוליכו בראשון ומחשיך עליו ונוטלו ובא לו, בשני מחשיך עליו ואוכלו ובא לו אמאי

וסבר לה כר' מאיר. דאמר גבי כיפה בפרק קמא (דף יא:) חוקקין להשלים ומיהו רשות היחיד גמורה לא הוי כיון דאין בתחתיתו של אילן רחב ד' אע"ג דבראשו רחב ארבעה דכלכלה משלימה לעשרה לא הוי רשות היחיד אא"כ מתחיל להיות רחבו ארבעה מתוך ג' הסמוכים לקרקע דהכי אמרינן בהזורק (שבת דף קא.) גבי בוליינתא דמישן והן ספינות ששוליהן חדים ואין בשוליהן רוחב ד' ולמעלה הן הולכות ומרחיבות הרבה ומחיצתן גבוהות י' אין מטלטלין בהן אלא בארבע אמות דלאו רה"י נינהו ואע"ג דגבוהים עשרה ורחבין ארבעה מלמעלה הואיל ובשוליהן לא הוי ארבעה והכא גבי אילן נמי טעמא משום הכי הוא ותדע שזהו הטעם מדקאמר לקמן כמאן דלא כר' יוסי בר ר' יהודה וכו' ובהזורק נמי מותבינן עלה דההיא מהא דר' יוסי: **בעינן עירוב על גבי מקום ד' וליכא.** בלא כלכלה: **ה"ג גבוהה עשרה ורחבה ד' עירובו עירוב ואם לאו אין עירובו עירוב.** גבוהה י' ורחבה ארבעה עירובו עירוב אע"ג דרה"י היא הך קורה והוא נתכוון לשבות ברשות הרבים הא אמרן הנותן את עירובו יש לו ארבע אמות ורשות היחיד עולה עד לרקיע וגבי אילן הוא דלא הוי עירוב כדאוקימנא בטפה נוטה חוץ לד"א אבל הכא דליכא נוף שפיר דמי: **ואם לאו אין עירובו עירוב.** קס"ד דהכי קאמר ואם לאו דאינה גבוהה עשרה אלא שאינה רחבה ארבעה אין עירובו עירוב ולהכי מתמהינן אינה גבוהה עשרה אדרבה כ"ש דעירובו עירוב דכשאינה גבוהה י' הויא כמאן דמנחה ברשות הרבים: **אלא.** האי ואם לאו דקתני לאו אגובהה קאי אלא ארוחב קאי והכי קאמר גבוהה י' והניחה בראשה אם יש ברחבה ד' הוי מקום חשוב להנחת עירוב עירובו עירוב ומשום דהוא ברה"ר ועירובו ברה"י לא מיתסר כדאמר דהנותן את עירובו יש לו ד' אמות, ואם לאו דגבוהה י' ואינה רחבה ד' אין עירובו עירוב דכיון דגבוהה עשרה ואין העירוב מונח על גבי מקום ד' הוה ליה כמונח באויר ומדוקיא שמעינן הא אינה גבוהה עשרה אפילו אינה רחבה ד' עירובו עירוב דכיון דלמטה מעשרה הויא לה כמאן דמנחה אארעא דמיא דכל למטה מי' קלוטה כמה שהונחה דמיא: **גבוהה עשרה.** דמילתא מרה"ר צריך שיהא ברוחבה ארבעה שיהא שם מקום חשוב: **אינה גבוהה עשרה אין צריך שיהא רוחבה ד'.** דאפילו פחות מד' עירובו דכל למטה מעשרה כמאן דמנחה אארעא היא: **כמאן.** מתרץ רבינא לעיל אע"ג דחוקקין להשלים ואיכא רוחב ד' לא הוי רה"י משום דאין בעיקרו ד' דלא כר' יוסי בר' יהודה: **טרסקל.** סל רחב ד' וזרק מרשות הרבים ונח על גביו חייב שהרי זרק מרשות הרבים לרה"י אלמא אע"ג דקנה אינו רחב ד' הוי רה"י הואיל ועליונו ד' דאמרינן גוד אחית והכי מפרש בהזורק: **התם הדרן מחיצות.** הטרסקל סובבת את הקנה שהרי תחוב באמצעיתו וכי אמרינן גוד אחית מחיצות הטרסקל עד הקרקע נמצא קנה מוקף מחיצות שחללו ארבעה ותו ליכא למימר מידי: **הכא לא הדרן מחיצות.** דכלכלה אינה מקפת את עביו של אילן וכי אמרינן גוד אחית אכתי אית לן למימר חוקקין להשלים לאיצטרופי כלכלה בהדי אילן ותרתי לא אמרינן. {ואית דמפרשי כמאן דלא כר' יוסי אנעץ קורה קאי דקא"ר יהודה קורה שאין ברחבה ד' מלמעלה לא הוי רה"י ואמרינן הא דלא כר' יוסי דאמר טרסקל הוי רשות היחיד ומוקמית לה בשאין רחב ארבעה ולאו מילתא היא חדא דבהדיא מפורש בהזורק ומותבינן מינה אדרב הונא דאיירי בבוליינתא דמישן שרחבות למעלה וקצרות למטה ואותבינן ונימא גוד אחית מחיצתא מי לא תניא ר' יוסי בר ר' יהודה כו' אלמא טעמא משום גוד אחית הוא ונמצא תחתונו של קנה מוקף מחיצות בחלל ארבעה ואי כשאין טרסקל רחב ד' כי אמרינן גוד אחית מאי הוי ועוד בכל דוכתא דאמר פחות מד' לאו רשות הוא אמאי לא אמרינן כמאן דלא כרבי יוסי בר' יהודה כדאמר הכא}: **רבי ירמיה אמר.** לעולם מתניתין דלעיל רישא וסיפא ברוחב ד' ודקא קשיא לך כי נתנו בכלכלה מאי הוי: **שאני כלכלה.** הואיל וארוכה היא יכול לנטותה ולא יעקרנה מתלייתה ויטה ראשה אחד עד שיהא לתוך י' ויטול את עירובו: **מתיב רב בר שבא כיצד הוא עושה.** מתניתין (ה) היא ביו"ט שלפני השבת ורוצה לערב לשני הימים כיצד הוא עושה מוליכו בראשון בערב יו"ט לסוף אלפים ועל ידי שלוחו קאמר דאי איהו גופיה, בלא פת נמי קני ליה שביתה כיון דהתם יתיב וקדיש עליה יומא: **ומחשיך עליו.** עד שיקנה לו העירוב: **ונוטלו ובא לו.** {שאם יניחנו שם שמא יאבד ושוב אין לו עירוב ליום המחרת כדקתני מתניתין נאכל עירובו בראשון עירובו לראשון ואין עירובו לשני} וחוזר ומוליכו בשני שהוא ערב שבת ומחשיך עליו ואוכלו שם אם ירצה דלהביאו אי אפשר דשבת הוא, ואם יו"ט אחר השבת הוא על כרחו יניחנו שם ע"ש ולמחר ילך ויראה אם עדיין ישנו שם ויחשיך עליו יהא לו עירוב לשני ואם אבד ישב בביתו. *קתני מיהת המערב צריך להוליך עירובו לסוף אלפים ואמאי צריך להוליכו משעשאו לשם עירוב נימא אף על גב דלא אמטייה כמאן דאמטייה דמי דהא אמרת הואיל ויכול לנטותה והא הכא כמאן דלא אמטייה היא דהא הוא ברה"ר ועירובו ברשות היחיד וקאמרת הואיל ויכול לנטותה ומה לי הואיל ויכול לנטותה ומה לי יכול להביאה, והאי דנקט לאתויי מתניתין דיום טוב ושבת משום דלא תנן במשנה אחריתי הולכת עירוב בהדיא כי הכא:

אמר

ורבי סבר כר' מאיר דאמר חוקקין להשלים וכרבי יהודה דבעי עירוב על מקום ד'. וא"ת והך כלכלה היכי דמי אם היא שוה לגבי האילן או תלויה למטה בפחות מג' לגבי האילן אם היא שוה לגבי האילן א"כ אמאי צריך חקיקה ואם היא תלויה למטה מג' לגבי האילן א"כ היכי פריך לעיל ואי איכא ביה ד' כי נתנו על הכלכלה מאי הוי הא לא חשיב רשות היחיד אפילו יש באילן ד' אם לא מעטס חקיקה דרחוקה מגב האילן וי"ל כגון שפי הכלכלה שוה לגבי האילן ומ"ה הוי תורי רה"י והעירוב מונח בשולי הכלכלה שהיא רחוקה ג' ולהכי צריך חקיקה והא דלא מוקי שהעירוב בפי הכלכלה או שהכלכלה רחבה ד' ומכל מקום לא הוי רה"י הואיל והגדיים בוקעין בו וי"ל דא"כ במאי דנקט כלכלה לא השמיענו מידי דלינקוט עמוד שיש בראשו ד' ואין בתחתיתו ג' ואף על גב דאשמעינן דלדדין אסורין לא הוי ליה למתנייה הכא כיון שבעירוב לא השמיענו כלום אלא ודאי נקט כלכלה לאשמעינן דחוקקין להשלים ובעינן עירוב על מקום ד' וא"ת אכתי למה ליה למימר כלל סבר לה כרבי מאיר וסבר לה כר' יהודה לימא לעולם אימא לך דלא בעינן עירוב על גבי מקום ד' והכא כשהכלכלה שוה לראשו של אילן וקמ"ל דלא חשיב רשות היחיד אפילו לרבי יוסי ברבי יהודה דחשיב טרסקל רשות היחיד משום דהתם הדרן מחיצתא ונראה לפרש דמשמע ליה דווקא נתנו על כלכלה הוי עירוב הא נתנו על גבי אילן לא הוי עירוב מדקתני נתנו בכלכלה ולא קתני תלאו לכלכלה באילן ונתן שם עירובו הלכך ע"כ איירי דשולי הכלכלה רחוק שלשה מגב האילן:

כמאן דלא כר' יוסי בר' יהודה. לספרים דגרסי בסמוך התם (כי) הדרן מחיצתא אבל בקורה לא הדרן מחיצתא דמשמע דקאי אברייתא דנעץ קורה ומשמע ליה דאיירי אפילו חוץ לארבע אמותיו דומיא דמתניתין אפילו הכי האי עירוב דכיון דאין בתחתיתו ג' אע"ג דבראשו ד' לא הוי רשות היחיד דגדיים בוקעים בו ולהכי קאמר דלא כרבי יוסי ברבי יהודה: **הואיל** ויכול לנטותו ולהביאו תוך עשרה. פירש רבינו שמואל דהאי אמורא סבר לה כרבנן דאמרי בהמצניע (שבת דף צב.) אגד כלי שמיה אגד וכיון דאגד כלי למעלה מיו"ד כשנח העירוב למטה (ג) אין בהנחה זו איסור הוצאה (הואיל) ואחר שנח ברה"ר יכול ליטלו ולאוכלו ומיהו אפילו לא שמיה אגד אין כאן איסור הוצאה הואיל ונח בכלכלה למטה מעשרה דהוי כרמלית אם רוחב ד' ואין בהטייה זו איסור דאורייתא: **איתיביה** רב בר שבא כו'. לפ"ה דפי' לעיל גבי אילן הנוטה חוץ לד"א דלמטה מיו"ד הוי עירוב הואיל ומצי לאתויי פחות מארבע צריך לחלק בין הואיל דהכא להאי: **מוליכו**. פ"ה ועל ידי שלוחו קאמר דאיהו אפילו בלא פת קני ליה שביתה ופי' כן משום דבסוף מי שהוציאוהו (לקמן נא:) (ד) פסקינן כרב נחמן ואליבא דרבי יהודה דאחד עני ועשיר מערב ברגליו:

ואמאי

וכלכלה משלימתו לד' טפחים ור' סבר לה כר' יהוד' דאמר בעינן עירוב ע"ג מקום (פטור) ד' וליכ' ד' טפחים (לא) מאי ר' יהודה דתניא נעץ קורה ברה"ר והניח עירובו עליה גבוהה י' טפחים ורחבה ד' עירובו עירוב אין גבוה י' טפחים אין צריך בראשו ד' ואפי' אין בראשו ד' הוא ועירובו במקום אחד הן [כמאן דלא] כר' יוסי בר' יהודה דתניא רבי יוסי ב"ר יהודה אומר נעץ קנה ברה"ר והניח בראשו טרסקל וזרק ונח ע"ג חייב כלומר סבר גבוה י' ואינו רחב ד' רה"י היא. ור' יהודה *) ד' רה"ר היא דתני אפילו תימא ר' יוסי באבוה סבירא ליה ושני טרסקל הואיל והדרן מחיצתא אבל (לא) עמוד או קורה דלא הדרן מחיצתא לאו כרה"י היא ר' ירמיה אמר שאני כלכלה הואיל ויכול לנטותה ולהביאה בתוך עשרה טפחים אע"ג שלא הביאה כמי שהביאה נחשבת. אי הכי הא דתנן כיצד היה עושה מוליכו בראשון מחשיך עליו נוטלו ובא לו

*) [נראה דצ"ל גבוה י' ואינו רחב ד' למטה רה"י כד"ס לכ"ע ולגי' רבינו פירושו הוא כמו שכתב בתוס' כד"ה כמאן ודו"ק]:

רב נסים גאון

אלא בשבת עצמה אבל בין השמשות לא גזרו: סבר לה כר' מאיר דאמר חוקקין להשלים כבר פירשנוהו לשעבר:

[שבת ז: ק. לעיל יא: לקמן קא: יומא יא:]

שבת ה. קא.

לקמן לח.

הגהות הב"ח

(א) גמ' ועירובו במקום אחד הוא אלא: (ב) רש"י ד"ה מאיר כר וכו' מתני' היא. נ"ב לקמן לח: (ג) תוס' ד"ה הואיל וכו' כשנח העירוב למטה מעשרה אין בהנחה: (ד) ד"ה מוליכו וכו' דבסוף מי שהוציאוהו. נ"ב דף נא ע"ב ועי' שם דאמר עני ואמר עשיר אפי' לא משכה לו בדרך: